

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америкѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ X.

Олифантъ, Па. Четверъ 25-го Вересня 1902.

Число 39.

Переглядъ тыжневый.

Голосный процессъ въ справѣ подкупства членовъ союму державы Мисурі и рады мѣста Ст. Луисъ, Мо. веде ся дальше, водслюючы передъ нашими очима страшну моральну гниль деякихъ политикеровъ. Судъ присяжныхъ переслухуе теперь многочисленныхъ свѣдковъ и водкрывае такій рѣш, про якій нѣкому й не снило ся. Найповажнѣйшій горожане, послы и радны мѣста вышаны въ ту справу. Кромѣ колькохъ пословъ арештовано вже 5 охъ вызначныхъ капиталистовъ, 4-охъ властителейъ и 2 охъ урядниковъ товариства електричныхъ трамваевъ, котре прикладало руки до водкупства.

Показало ся такожъ, що обжалованій о подкупство были звязанъи страшною присягою. Нѣ оденъ зъ нихъ не смѣвъ зрадити якомубудь тайны, факту або имени сплѣнника. Всѣ члены ватаги мали подюматъи себѣ, ратувати на случай процесу и дѣлати пося приказовъ проводирѣвъ. А горе тому, хто-бы бажавъ вырвати ся зъ подъ загально принятыхъ правилъ! Его ждала неминууча кара смерти, черезъ поддрѣзане горла, вырѣзане языка и вкинене до рѣки Мисисипи. Звѣдникъ не мѣгъ навѣть утечи анъ скоропити ся водъ мѣсти ватаги, бо на еѣ услугахъ була цѣла череда шпигунѣвъ и очайдухъ, котры вештали ся по всѣхъ усюдахъ. Звѣдн пошло, що ты панове могли лѣтами обкрадати державу и мѣсто, продавати кожду консекцію, очевидячки грабити сотки тысячъ жателѣвъ, а нѣхто не мѣгъ дознати ся о ихъ подвигахъ. Словомъ подвижничагъ нѣчимъ не рѣзняли ся водъ дѣлѣ италійскои Мѣфи.

Членъ союму, Гарі А. Фолькнеръ, хоче зложити новій и дуже важный доказъ вны своихъ товаришѣвъ, одначе его пропозицію водкынено по причинѣ внесеного прокураторомъ обжалованя о злочинъ кривоприсягя. Выпущено его на свободу подъ кавцію 55 тысячъ долларѣвъ. Найцѣкавшій збѣзванъ надѣюгъ ся водъ Ч. Крейца, котрый сами днями мае приѣхати зъ Мексико. Черезъ него вышлы наверхъ цѣла справа, наслѣдкомъ чого буеъ змушений утѣкати до Мексико.

Дотеперѣшный предѣдатель американского конгрессу, п. Гендерсонъ, хоче уступити збъ своего уряду. Говорять будто бы сердце забравъ въ компромитуючѣ его любовный зносины зъ якоюсь панею и се мае бути причиною уступ-

леня. Боятъ ся, чтобы его суперники не скотѣли выволѣчи тои сиравы въ конгрессъ, тому волѣти уступити добровольно.

Минувшого вторника водбула ся въ Серетогѣ, Н. Й. станова конвенція республиканска. Важна она тымъ, що ту по разѣ першій керманѣчъ республиканской партіи обширѣйше заговорили про тросты, про ихъ шкѣдну дѣяльність для загала и вкѣнци порѣшили обмежити ихъ самоволю.

Чи говорили широ и чи до сего рѣшеня не спонукала ихъ лише ошнѣя загала, покаже недалѣка будущность. Можна одначе сумнѣвати ся, чтобы панове керманѣчъ, що е заразомъ членами и керманѣчами тростѣвъ, скотѣли дѣлати широ на томъ поли. Политичный кручки и нѣчого болѣше.

Зъ инныхъ ухвалъ конвенціи заслугоуе на увагу постановѣ, що до залагодженя и управлѣннѣя справъ кубанскихъ та й индоревале кандидатуры Рузвелта на президента Сп. Державъ въ роцѣ 1904.

Кромѣ холеры появила ся на Филиппинахъ друга страшенна пошесть — чума. Си жертвою упало доси 25 особъ, а колько еще впаде, то лишь Богъ оденъ знае. Лѣкарѣ доказують, що наколи американске правительство не вѣзме ся енергично до скорон ратунковои акціи, такъ пезабаромъ сотки тысячъ жателѣвъ будутъ гинути, наче мухи.

Про дальшій хѣдъ подѣи на островѣ Миндене нема нѣякихъ вѣстей. Знакъ сесе, що мѣжъ Американцами и Морями ведуть ся переговоры, або обѣ стороны приговляють ся до боры на жете и смерти.

Министерство справъ внѣшныхъ у Вашингтонѣ одержало зъ Колумбѣи телеграмъ, що мѣйка панамска сильно zagrożена. Такъ повстанцѣ якъ и правительственный войска що дня задержують коммуникацію, рабують поѣзды, а навѣть накладываютъ военный податки на Американцѣвъ и прочіе чужинцѣвъ. Мѣсто Панама переживае такожъ дни страха, бо флѣта ворохобниковъ грозять ему бомбардацію.

Супротивъ сего, що протесты посторонныхъ державъ не помагують нѣчого, а краеве правительство не мае силы завести порядокъ, Сп. Державы послали до Панама военный корабель „Пентеръ“ и 300 моряковъ. Ихъ задачою буде зарести порядокъ въ Панама и удержати свободный перѣѣздъ на шнѣдъ. До Колонъ водиливъ другій военный корабель — „Синсінатт“.

Муринська республика Гайтѣ, де партійны споры

такожъ привели до страшной домашнои войны, етои теперь на краю погнѣбѣли. Наслѣдки войны слѣдны вже въ цѣломъ краю, бо голодъ, нужда и различный недуги — ихъ помѣчники, заглядають всѣмъ до очей. Тысячѣ жителѣвъ погибають подъ ихъ ударами.

Американскій часопись что дня доносѣтъ про новыи проливъ крови, новыи безпорядки и нову нужду на Гайтѣ.

Послѣдними днями розойшла ся вѣсть, будто-бы правительственный кругъ у Вашингтонѣ загадували аннективати сей островъ. Правительство Сп. Державъ пошле републицѣ Гайтѣ заяву того змѣсту, що обѣ партіи мають сейчасъ погидити ся и завести въ своимъ краю постѣйне правительство, способне до правлѣннѣя и удержаннѣя порядка. Въ противнѣмъ случаю Сп. Державы займуть островъ войскомъ, заведуть порядокъ и дадутъ народныи спрѣмогу выбрати собѣ урядъ пося волѣ большости. Притѣмъ застережуть собѣ, що наколи-бы заворушеня и безпорядки ще разѣ повторили ся тодѣ островъ буде прилученый до Сп. Державъ.

Мѣжъ тымъ демократы и англимперіялисты шепчуть собѣ до уха, що нѣхто иншій, лише американскій капиталисты выкликали мѣжусобицѣ на Гайтѣ, довели до домашнои войны и подержують тамошну революційну партію. Иншими словами значить ово, що Американцѣ нарокомъ довели до такого стану нещасну републику Гайтѣ, абы прилучити опѣсля еѣ до Сп. Державъ. Такими дорогами хочуть они дѣйти до новыхъ колоній и новыхъ рынковъ збуту.

Смѣшною стороною хлопскихъ бунтовъ въ Росіи е ся обставина, що всюду приходить до нихъ въ имени царя. Такъ повелѣтъ царъ батюшка — говорятъ хлопы, и нападаютъ на панскыи дворы и фабрики, нищать и грабятъ, що имъ подѣ рука попаде. Царъ бажаетъ нашего добра, а лише клягъ помѣщики (дѣдичѣ) не допускають до сего. Колами и цѣпамъ ихъ, силою треба намъ добивати ся своего.... И топыи хлопѣвъ кидаютъ ся на помѣщиковъ, дѣлѣтъ мѣжъ себѣ ихъ добро, а мѣсцями приходить и до страшныхъ рѣзнь.

Е се хитра работа революційныхъ агитаторѣвъ, котры знаютъ про слѣпу вѣру темныхъ масъ въ добру волю царя и выходивують еѣ до своихъ цѣлей. Абы сему зарадити царъ упавъ на шпильку гадку. Именно дня 16. с. м. поѣхавъ до Курека, де ровнѣжъ повторяли ся заворушеня, та й лачно промовѣвъ до зобра-

бруныхъ хлопѣвъ. Змѣсть его мовы такій: „Я нѣкому не кажу грабити и нападати на дворы, а вѣсти розсѣваннѣ въ томъ душѣ е фальшывый. Най нѣхто не важить ся робити сего болѣше, бо буде строго покаранный. — Каждый подданный повиненъ бути чемный и терпеливый... А що належить до потребъ народа, то вже моя въ томъ голова. Я буду старати ся, чтобы всѣмъ было добре“.

Говорене гарне, та коли розобрати его, то мимо волѣ насугаетъ ся на гадку староруска пословица: „Чекай псе, заки кобила здохне“.

Военне право, яке лишило ся було въ пол. Африцѣ водъ часѣвъ англо-бурской войны знесено минувшого тыжня и проклямовано цивильныи законы. Обмежено лише свободу ношеня и спроваджуваня оружя. У давныхъ бурскихъ републикахъ пануе повный миръ.

Иванъ Сабатъ, радный Р. Н. Союза. Родивъ ся въ Галичинѣ, пришовъ до Америки 1885 роцѣ; е кондукторомъ на стрѣткарѣ въ Yonkers, N. Y.

Водъ дня 17. до 18. водбувавъ ся въ Монахи (Нѣмечина) конгрессъ нѣмецкихъ социалистовъ. Въ конгрессѣ взяло участъ 205 делегатѣвъ зъ цѣлои Нѣмечины, Австрій, Италіи, Англіи, Бельгій и Голандіи, а мѣжъ ними 37 послѣвъ до парламенту. На превелику журбу вороговъ робѣтничои сиравы, социалисты не лишь не посварили ся мѣжъ собою, але порѣшили йти во всѣмъ рука въ руку и домагати ся полѣшшеня робѣтничои долѣ. Ухвалено такожъ агитувати за 8-годиннымъ днемъ працѣ, а при надходящихъ выборахъ лучити ся зъ поступовыми партіями.

Смерть подѣ землею найшло собѣ въ копальняхъ угли въ Алгона, В. Ва. 17 робѣтничѣвъ. Водъ майнерской лампы запалили ся на-

магродженъ въ копальни газы, а ты зновъ выкликали выбухъ пѣстьохъ бѣтѣвъ въ пороху, якы находили ся въ майнахъ и наступила страшна експлозія. Вхѣдъ до майновъ заваливъ ся въ одной хвили, наслѣдкомъ чого всѣ робѣтничѣ были похоронены живцемъ. Лишь два зъ нихъ, якійсь Англіецъ и Словакъ, Гапа, успѣли уратувати ся, прочіи погнѣли. Доси выдобули зъ подѣ землѣ 14 трупѣвъ.

Всѣ погнѣшй были „скебамѣ“.

Звѣрскаго злочину довершено близъ Невейго, Мич. на фармѣ зв. Атія. При молоченю збѣжа паровою молѣтѣльнею 13-лѣтний хлопѣцъ-помѣчникъ водъ розвазуваня сноповъ скалѣчивъ въ руку якогось Крейсона, котрый пускавъ снопы до машины. Ся необережность такъ розлютила Крейсона, що зловивъ хлопчину за ноги и кинувъ мѣжъ трибы молѣтѣльнѣ, де потерло его на кусѣ. Иншій робѣтничѣ, котры были свѣдками злочину, завокли тодѣ злочинца подѣ найблисше дерево и повѣспили неначе пса. Власти зарядили дожджене въ той справѣ арештукъ чп всѣхъ робѣтничѣвъ. Нема одначе сумнѣву, що всѣ будутъ увольненъи черезъ судъ при сяжныхъ, бо супротивъ звѣрскаго злочину Крейсона було бы здѣргнуло ся навѣть камѣнне сердце.

Зелѣзничий катастрофы. Въ охрестности Сечбурга, Па. збѣдрили ся два тягаровы поѣзды, якими вели колько вагонѣвъ нафты и газоліны. При збѣдуреню попукали зборники зъ нафтою и запалили ся водъ огню льокомѣтивы. Повстанъ страшный огонь, якого нѣхто не въ силѣ бувъ угасити. Зелѣзничѣ служба уратувала ся, хочъ усѣ сильно попарены, але 15 вагонѣвъ зъ нафтою и ин. товарами згорѣли зовсѣмъ. — Въ Индіяхъ сходныхъ, 205 миль водъ мѣста Мадрасъ, заваливъ ся зелѣзничій мѣстъ подѣ поспѣшнымъ поѣздомъ. Льокомѣтивѣ и всѣ вагоны упали въ наслѣдокъ сего до глубокои и быстрой рѣки, а 50 люда утопило ся. — Особовый поѣздъ галицкой зелѣзницѣ Львовъ-Черновѣцъ — Яссы, що ѣхавъ зъ Гадикафальвы въ сторону Черновѣцѣвъ, вылетѣвъ изъ шинъ недалеко Черновѣцѣвъ на Вуковинѣ, 80 метрѣвъ передъ великимъ мостомъ на Серетѣ. Раненыхъ было 4 особѣвъ тяжко, 15 поважно, 2 легко. Оденъ хлопѣцъ втративъ мову збъ страху, одной жѣнцѣ вырвало кусень мяса зъ ноги. Симъ поѣздомъ, зложенимъ, зъ двоухъ машинъ, двоухъ почтовухъ и 11. особовыхъ вагонѣвъ ѣхало 183 особѣвъ. Поѣздъ ѣхавъ зъ нечуваною скоростью. Передъ Черновѣцѣми вылетѣвъ изъ шинъ почтовый вѣзъ, потягнувъ за собою передъ машины, служ-

бовый вѣзъ и всѣ прочыи вагоны зъ выимкою 3. послѣднихъ. На просторони 30. кроковъ зъ зелѣзничого шляху анъ слѣду. Шины и пороги повирыванъ. Вѣзы лежать на 10 до 12 метрѣвъ водѣ тору. Шкоду обчисляютъ на 250 тысячъ коронъ, не вчпсляючи сумъ, якы зелѣзничѣ заплатитъ титуломъ водшкодованя покарѣченымъ особамъ.

П. Нв. Смайда зъ Mahanoy City. Ра пише намъ, що о. Обупкевичъ есть на парохіи въ Mahanoy City, Ра. въ виду чого простужѣвъ подану нами вѣсть въ числѣ 38, будтобы о. О. пошовъ до Duquesne, Ра.

Страшную смертію згинувъ въ одномъ зъ пограничныхъ чешскихъ сѣлѣ рубачъ Иванъ Йозакъ. Вѣдн розлузовавъ въ лѣсѣ зъ помочію клина пень и хотѣвъ переконати ся, чи клинъ добре всаженный та вложивъ при томъ руку въ розколене дерево. Наразъ клинъ якось высунувъ ся а пень зловивъ Йозака за руку, мовъ зелѣзнымъ клѣпѣцѣмъ и тиснувъ такъ, что ажъ кости пукали. Вѣдний рубачъ страшно мучивъ ся, кричавъ и клякавъ о помѣчъ, але що то було въ глубокомъ лѣсѣ, то нѣхто не чувъ того. Водъ страшного болю брали ся его дурѣ и розпука; сягнувъ по сокру, що стояла побѣчъ пня, замахнувся другою рукою и самъ собѣ водрубавъ руку. Ледви то зробивъ, якъ зомѣлъ та впасть на землю. Не було кому ратувати; кровь сылыла зъ нещасливаго; его заставъ опѣсля вже неживого.

Тайный фабрики табакы водкрыли цѣлый урядѣи въ Нью Йорку, и сконфіскували 100 тысячъ фунтовъ сѣи поживы для носѣ, вартости 25 тысячъ долларѣвъ. 7-охъ жидиковъ, властителейъ фабрикы, узязнено.

Рада мѣста Нью-Йорку загадуе ухвалити проектъ пося якогось шкѣльнѣ дѣти зъ дальшихъ передмѣстъ были бы на коштъ мѣста привоженъи трамваами и водвоженъи домѣвъ. По улицахъ сего величезного мѣста гинуло бы тодѣ о много менше дѣтей.

Агенція Гаваса доносѣтъ, що на пѣвнѣчи Сіаму, на границѣ Бирмы (Азія) збунтували ся мѣсцевей жетѣль противъ сіямского правительства и збурили часть мѣста Муангъ-Пре, де мешкають сіямскыи офицеры. Резидуючий въ Муангъ-Пре князь мусѣвъ утѣкати. Ворохобня разнесла ся звѣдѣ по цѣлой державѣ и проявляе ся по всѣхъ усюдахъ.

Великій метеоръ найденъ въ заходнѣмъ Мексикѣ. Коли вѣдъ тамъ упавъ, того не знати, але се певне, что якъ летѣвъ воздухомъ, то мусѣвъ представляти величавъ зѣявщѣ, бо ва-

жить поверхъ 1000 сотняковъ а есть звизъ 13 стѣнъ догнѣи. Своего часу упавъ вѣдъ зъ такою силою, что зарывъ ся въ землю майже на 6 метрѣвъ глубоко. Метеоръ сей буде мати велику вартѣсть, а самыи кошты его транспорту ажъ до побережа обчисляютъ на 5000 долларѣвъ.

Коло португальского короля дуже кучо мусѣтъ бути. Недавно попродавъ вѣдъ большу частину коронныхъ клѣнѣтовъ, якы зачисляли ся до наибѣльшихъ и найкрасивѣшихъ въ Европѣ. На ихъ мѣсцѣ лежать теперь въ кашѣ... имітаціи.

Пожежа зничала въ сѣлахъ Петрикѣвъ и Баницѣ, земплѣнскои столицѣ на Угорщинѣ, колько-найцѣтъ сѣлянскихъ заго-родѣ. Жертвою огню упало такожъ чимало збѣжа, звезеного недавно зъ поля и колько штукъ худобы. Шкоду обчисляютъ на 30 тысячъ коронъ.

Порошномъ гниппапу отроѣло ся на плятаціи въ Техасѣ, 7 робѣтничѣвъ. Симв порошкомъ были посыпаны стручки бавовны, чтобы охоронити ихъ водъ хробачѣвъ. Робѣтничѣ, котры зрывали стручки, не знали о томъ, наслѣдкомъ чого прійшло до пещастѣя.

Сильный морозы навѣстѣи минувшого тыжня стейты: Айову, Висконзѣи, Миннесоту, обѣ Дакотѣ, Индіану, Небраску, Канзасъ и Колорейдо. Термометеръ показувавъ мѣсцями 26 степенѣвъ понисше зѣра. Богато ярины, кукурузѣвъ и мѣлюны бушѣвъ овочѣвъ померзало. Никоды дуже великій. Зъ Манитобы, Ассинібои и Саскачеванъ доносѣтъ рѣвножъ о морозахъ. На озерѣ Сопіорѣ падала свѣжница.

Незвычайне зацѣкавлѣне збудило мѣжъ археологами водкрыте передѣсторичныхъ надводныхъ будѣтель коло мѣста Стангеръ въ Норвегій. Консерваторъ Геллізенъ водкопавъ ихъ подѣ 80 см. грубою версткою землѣ. Они походятъ зъ камѣннопѣ эпохи. Е се три ровнѣбный ряды палѣвъ, зъ котрыхъ каждый мае 4—5 цалѣвъ. На нихъ спочивають тольки мало що стесаный сильный бальки въ чотырохъ верствахъ. Довгота будѣль выносѣтъ 6 м., ширина 5 м. Колька метрѣвъ водъ головнои будѣль стояли такожъ двѣ побѣчнѣ, полученъи помостами на паляхъ зъ головною. Ту найдено мѣжъ многими иншими предметами два камѣнныи топѣрѣцѣ и водстре стрѣлы. Всѣ ты будѣль и предметы мають около 15 тысячъ лѣтъ.

Всѣ, що побрали до розпродажи Календарѣ „Союза“, нехай сейчасъ зроблять рахунокъ и пришлютъ до редакціи „Свободы“.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Вересень.	
25	Ч. Антонова
26	П. Бирялѣи
27	С. Водѣ. Ч. Крестъ (пѣсть)
28	Н. 15. по Сѣм. Никитѣ
29	П. Ефиміи, Лодѣлѣи
30	В. Сѣфи, Ексы, Надѣ, Лѣ бѣи
31	С. Експѣи сѣ.

Смерть подѣ землею найшло собѣ въ копальняхъ угли въ Алгона, В. Ва. 17 робѣтничѣвъ. Водъ майнерской лампы запалили ся на-

Соціалізмъ

А БЕЛЫЙСЬКИЙ ХЛОПЫ.

Нерѣдко можна стрѣтити ся зъ думкою, що соціалізмъ вправдѣ добрый для фабричныхъ работниковъ, але хлопамъ вонъ нѣчого не може дати. Така думка, се передсмертнй судороги вороговъ соціалізму. Видячи, що работники по цѣломъ свѣтѣ стають до боротьбы о свои права подъ червонымъ стягомъ соціалізму, хотять тѣ morituri бодай села задержати для себе, т. е. для своей политики, для добування собѣ мандатівъ и т. п.

Та марне ихъ говорене. Неумолимый розвой капіталізму, що зъ кождымъ днемъ нищить меншій самостійный господарства, ремесла и т. п., концентруючи ихъ въ рукахъ немногихъ вѣдѣтелей-богачѣвъ и перемѣняючи бывшихъ „самостійныхъ“ вѣдѣтелей на работниковъ, такъ и жене всякого подъ прапоръ соціалізму. Коли жь агітували по селахъ противъ соціалізму тымъ, що — мовлявъ — соціалісти хотять відобрати хлопамъ землю, але теперь хлопъ уже побачивъ, що той нужденный шматокъ його „власнои“ землѣ, за котру вонъ поносить больше публичныхъ тягарѣвъ, якъ вона сама варту, відбирають йому не соціалісти, а дѣдичи, або таки богатый „братъ-хлопъ“.

И коли мы заглянемо въ статистику, то побачимо, що всюды меншій господарства зникають, а большій ростуть ихъ коштомъ. Отъ возмѣмъ Бельгію, про котру хочемо симъ разомъ поговорити:

Въ 1880 р. было въ Бельгіи 910.396 господарствъ, котры до 1895 р. змалѣли до числа 829.685. Отже за 15 лѣтъ щезло 80.771 господарствъ. Справа стане намъ еще яснѣйша, коли побачимо, якои величины господарствъ щезло якъ наибольше. Отже щезло: 14.351 господарствъ на 50 арѣвъ; 35.985 господарствъ на 51 арѣвъ до 1 гектара; 25.875 господарствъ на 1—2 гектарѣвъ; 5.564 господарствъ на 2—3 гектарѣвъ; 1.600 господарствъ на 3—4 гектарѣвъ; 1.195 господарствъ на 4—5 гектарѣвъ. За те зросли господарства: на 5—10 гектарѣвъ о 675; на 10—20 гектарѣвъ о 2.168; на 20—30 гектарѣвъ о 414; на 30—40 гектарѣвъ 164; на 40—50 гектарѣвъ 187; надъ 50 гектарѣвъ о 181.

Значить ся, меншій господарства зникають, а ихъ коштомъ зростають большій. Попередній „вѣдѣтель“ стають работниками на „своей не-своей“ землѣ и вже не боятъ ся соціалізму. Въ Бельгіи соціалізмъ межъ сѣльскими работниками розвиненый на стѣлько, що соціалістична партія може скликувати спеціальны конгрессы сѣльскихъ работниковъ.

Такой конгрессъ відбувъ ся 13. лянна с. р. въ мѣстѣ Монсь. Раджено на нѣмъ про соціалістичну агітацію на селѣ. Одинъ зъ бесѣдокѣвъ, хлопъ Гамбургзінъ, радивъ, чтобы не приступати до хлопа „въ рукавичкахъ“, не мантии його нѣякими сучасными „реформами“, котры для бѣдного хлопского населения значать только, якъ для умирающаго кѣлька хвиль житя дов-

ше, але чтобы водразу агітувати за соціалістичнымъ устроємъ и задержати хлопѣвъ до боротьбы за той устрѣй.

Противъ выводовъ Гамбургзина выступивъ провѣдникъ бельгійскихъ соціалістѣвъ, адвокатъ и по-солъ Вандервельде та иншій „образованый“ соціаліст, котры були за „реформами“. Остаточное ухваленне резолюціи, яку поставивъ Вандервельде, чтобы соціалісты въ своей агітаціи по селахъ звертали ся передовѣмъ до работниковъ, наймитѣвъ и т. п., а агітуючи помежи дробными вѣдѣтелями, чтобы передовѣмъ кладали вагу на сучасный реформы, однакъ не закрывали при томъ остаточной и цѣли соціалізму.

Зъ нарадѣ конгрессу видно, что „необразованый“ соціалісты „больше революціи“ въ водѣ „образованныхъ“, и коли першій, котрымъ уже досить сучасного устрою зъ його „реформами“, хотѣли бы прямо черезъ революцію выборы собѣ лѣпшу долю, то другой, котрымъ (адвокатамъ, лѣкарямъ, по-сламъ и т. д.) теперѣшній устрѣй остаточное не такъ дуже допѣкае, волятъ „реформы“, бо се очевидно лекша и не така небезпечна работа.

Затомъ теперь у деякихъ соціалістѣвъ проявляеть ся нахиль до легальности та до „мирной праці“ на поли „реформы“, нахиль, котрый доводитъ ихъ до того, что пр. русскій соціаліст демократы почитаютъ собѣ въ „Волѣ“ за службу, что президентъ міністрѣвъ въ Австріи др. Керборъ похваливъ Вѣтика за його поступоване подчасъ Львовскихъ розрухѣвъ... Не вже-жъ и для соціаліста мае чаръ похвала міністра? На щасте такой нахиль до праці до легальности проявляеть ся не у всѣхъ соціалістѣвъ, а лише у деякихъ соціалістичныхъ демократѣвъ.

М. Л.

Познай Русине, куды товѣ дорога.

(Дальше).

V.

Мы, Русины не маемъ нынѣ своего войска — анѣ заковъ, чтобы войну выдати лядкамъ та москвитинамъ панамъ. Але у свѣтѣ мають теперь далеко лѣпше оружіе нѣжъ каноны и гвѣры. Тою зброєю е голосоване и выборы въ каждой конституційной державѣ. Нынѣ цѣсарь не выдае заковъ, не накладаетъ податковъ; усе се роблять послы, котрыхъ выбираетъ народъ. „Якъ собѣ постелить, такъ ся выпить и жьже народъ — оттакъ и за выборами. Якъ послами стануть люде нашы, котры за робучимъ народомъ стоятъ и будутъ выѣти постояти, тогды хлопске право буде на верха. Во що послы урадятъ, то стае правомъ для всѣхъ людей.

Хлопка або украинска партія давно зрозумѣла, что выборы то найголовнѣйша справа для Русинѣвъ у Австріи. По всѣхъ закуткахъ у краю, де лишь живутъ Русины, ставляли Украинцѣ такихъ кандидатѣвъ на посѣвъ, что стоять за простыми людьми. Притѣмъ агітовали завзято, скликуючи по всѣхъ большыхъ селахъ, мѣстахъ и мѣстечкахъ численны вѣча (митинги), де розтолковували людямъ, что русскій послы мають робити.

А чтобысьте лѣпше ту роботу порозумѣли, подамъ вамъ любій читателѣ „Свободы“ бодай коротко жада-ни Украинцѣвъ у Австріи.

Выбраный русскій послы мають ся старати:

1. Чтобы Галичина была подѣлена на руску и польску часть; чтобы Русины мали свой русскій соймъ, своего руского намѣстника, свой русскій урядъ и школы; — значить, нехай Польски газдуютъ у польской хатѣ, а до руской най не пхаютъ носа.

2. Мае бути выбрана новая комісія, котра бы розсѣдила кривды русскихъ громадъ при роздѣлюваню лѣсовъ и пасовищъ помѣжъ панамъ и хлопамъ. (Вы знаете, якъ страшно ошукали паны хлопѣвъ при той справѣ, — хто цѣкавый про се докладно зная, най прочитае книжку „Панщина“ Ив. Франка).

3. Зъ цѣсарской касы державной мае ся поплатити всѣмъ хлопскій довги, котры водтакъ народъ буде сплачивать при податкахъ.

4. Мае бути лише оденъ податокъ доходный. Кто не мае лише 300 зр. доходу, не платитъ жадного податку, бо найменше 300 ар. потребуе чоловікъ, чтобы могъ жити. (Зъ того ясно, что лише дуже мало про-найбогатѣйшихъ хлопѣвъ платитъ бы податокъ; за тое больше мусѣли бы платити богатѣ-паны.)

5. Податокъ водѣ соли, цукру и иншихъ конечныхъ рѣчей мае бути знесеный.

6. Войсковъ служба, чи для пана чи для Ивана мае бути лише 1 рокъ; притѣмъ мае ся знести шпанги и привязуване до стовпа (Appinden) и не мае ся куні-ровать напихъ дѣтей.

7. Держава мае выкупити всю землю водѣ панѣвъ и роздѣлити межъ хлопѣвъ.

8. Каждый чоловікъ, що мае 24 рокѣвъ, мае мати право голосувати, и то не на делегата, але впросто на посла. (Нынѣ дуже е зле, что громады не голосуютъ водѣ разу на посла, але выбираютъ 2—3 людей изъ громады на делегатѣвъ, а тѣ за ковбасу, дриглѣ та келишокъ сивухи продають свой народъ. Якъ бы всѣ водѣ разу голосували у громадѣ на посла, тобы требо такой ковбасы, якъ водси до старого краю, чтобы по-годувати всѣхъ хрунѣвъ).

9. Мае ся знести усь куріи. И паны и хлопы и работники и купцѣ мають разомъ выбрать одного посла. (Нынѣ е такъ, что великихъ кѣлькихъ панѣвъ выбираетъ 1 посла, кѣлькадесятъ купцѣвъ зновъ 1 посла, кѣлькасотъ мѣщанъ 1 посла, а кѣлькадесятъ тысячъ хлопѣвъ и работницѣвъ зновъ лише одного. Значить ся, голосъ 1 пана вартуетъ больше неразъ нѣжъ кѣлька тысячъ хлопѣвъ.)

10. Хлопскій податки мають ся давати на хлопскій потребности — (на поправу ихъ грунтовъ, на подпіране промыслу, на просвѣтній цѣли и т. п.)

Ото суть коротко зобра-неній тѣ головны 10 заповѣдей украинской партии въ Галичинѣ — перечитайте у-важно, чи е въ нихъ что злого або грѣшного.

Коли народъ выслушавъ на передвыборчихъ вѣчахъ оттѣ домаганы, запаливъ ся какъ оденъ мужъ до сего про-граммы хлопскихъ посѣвъ. Але польскій паны мали старостѣвъ и панадорѣвъ за-собѣ, тожъ безлично ша-

хрували передъ выборами и при выборахъ. Выдирали картки голосованя, страшили, грозили, подкуплювали, а смѣлѣйшихъ та разумнѣйшихъ казали колоти и стрѣляти. Проліяло ся бо-гато руской крови въ 1895 и 1897 р. — такъ само въ 1900 и 1901.

Хлопѣвъ и работницѣвъ, агітаторѣвъ свѣтскихъ а на-вѣтъ священниковъ замыкали до арешту на часъ выборовъ, а самі подготавливали иншихъ людей, батя-ровъ зъ улицъ, чтобы голо-сували на картки, котры силою водѣ нашихъ людей водобрали. Нашъ русскій wyborецъ переходивъ цѣле пекло, закимъ могъ ся до-стать до стола wyborочной комііі. Тожъ не диво, что за-мѣсть кѣлькадесятъ, выбра-но ледви кѣлька русскихъ справедливыхъ посѣвъ. О-шуканствомъ и розбоемъ побороли вороги Русинѣвъ до якогось часу.

Але народъ не упавъ въ роспуку, лише выбравъ друге оружіе противъ панѣвъ, сильнѣйше нѣжъ выборы, выбравъ страйкъ.

То такъ акуратъ можо-сказать, якы до хлопской хаты влѣзъ волоцюга и не хотѣвъ ся вступити. Вѣд-ный мужикъ иде до суда, але не находятъ правды, бо судъ подпаленый. Тогды вертае вѣдъ до дому, сплю-нувъ въ жменю, тай прой-дѣвши межъ оци „Русай менѣ зъ хаты!“ А бѣмъ ко-трый не боявъ ся судей-ского параграфу, якъ по-бачивъ хлопскій параграфъ, якъ му свѣтъ въ очѣхъ ста-ли водѣ твердого мужицко-го кулака, увидѣвъ что не жартъ тай давъ ногамъ зна-ти.

Оттакъ и русскій селянинъ — довго вѣривъ, что вѣдъ е подѣ охороною цѣсарско-го права. Ажъ тутъ при выборахъ и въ судахъ по-бачивъ, что его безъ нѣя-кой вины безправно морду-ють и караютъ.

Увидѣвъ что самъ цѣсаръ хлопѣвъ не сприяетъ, бо коли кѣлькасотъ хлопѣвъ ѣздило до Вѣдны на скаргу, то ихъ монарха водогнавъ зъ бур-гу якъ собакъ тай казавъ панѣвъ и надальше слуша-ти.

Нашъ Русинъ тяжкій то правда; рано якъ встане, якъ зачне чѣхати ся а по-зѣвати, а онуче перевива-ти, вѣхте закладати — то довгий часъ мине, заки збе-ре ся до работы, але за тѣ, якъ вже робить, то акурат-но, зъ цѣлой силы.

Такъ и тутъ! Довго тер-пѣвъ але терпѣно не стало; обзрѣвъ ся, ворогѣвъ по-вно, а вѣдъ самъ самѣсен-кій. Бють его, а вѣдъ по-маленьку та до плота; та вже якъ выломить дубовый колыкъ, е что въ руку взя-ти, та якъ замахне въ пра-во въ лѣво, такъ вороги по-покоются и лежать.

Паньске насильство, цѣ-сарска неласка не пригно-била Русина, а лише учи-нила его завзятымъ что радше вже загине, а своего не попустятъ.

На чолѣ недоволеного селянства стае украин-ское политичне товариство „Народна Рада“ изъ руски-ми послами и найчѣльнѣй-шими людьми зъ интелі-генціи та хлопѣвъ. Ся На-родна Рада мае въ кождѣмъ селѣ своихъ довѣренныхъ людей, а въ кождѣмъ повѣ-тъ кѣлькихъ организаторѣвъ. Зъ головного т. зв. екзеку-тивного комітету пошовъ зазывъ до всѣхъ тыхъ агі-таторѣвъ, чтобы пригото-вили

ли народъ до страйку. По-розѣмляли всюды книжоч-ки про страйкъ, что то вѣдъ е та якъ люди мають ся до него взяти. Организаторы скликали вѣча и довѣрочны выборы и заохочували на-родъ, чтобы страйкувавъ.

И справдѣ уже зъ весною с. р. страйкъ розочавъ ся и обхопивъ мало не всѣ по-вѣты руской Галичины. Цѣль страйку была така, чтобы подплатити панамъ за выборы, чтобы не мали охоты вдруге шахровати, и чтобы узускати хотѣ якъ-такъ подвысѣне платнѣ за-тяжку хлѣборобску працію. Страйкъ удавъ ся знамени-то. Всюды люде выгнали подвысѣне платнѣ; — паны остоивѣли водѣ тои не-сподѣванки. Найважѣйша однакъ цѣль страйку была тота, чтобы паны мусѣли продати свою землю въ хлопскій руки. Уже нынѣ кѣлькадесятъ дѣдичѣвъ роз-парцельовали хлопы; и тутъ зновъ до помочи ста-ла украинска интеліген-ція и украинскій хлопскій банки, якъ „Союзъ креди-товъ“ у Львовѣ и иншій.

При такой работѣ сего пар-тии вже недалекій часъ, ко-ли усь 10 домаганъ будутъ мусѣли сповнати ся, тымъ больше, что руске молоде-поколѣне цѣле есть патри-стичне, украинске а до хлопской збравы дуже го-ряче и охоче. При теперѣш-номъ страйку повно на-шихъ студентѣвъ сидѣло по арештахъ за агітацію. Але имъ не страшнй анѣ криминалы анѣ гвѣры та багнеты, бо они признали-ли свое жите не на панова-не але для добра Руси. Каждый зъ васъ памятае, якъ то тѣ академики-сту-денты задли зневаги рус-скихъ правъ — повадѣ 600 выступили зъ львовской найвысшей школы, хотъ то по наибольшой части сы-ны бѣдныхъ селянскихъ родичѣвъ.

Черезъ той ихъ посту-покъ цѣлый свѣтъ дѣзнавъ ся о руской кривдѣ — те-перь зновъ про страйкъ заговорили всѣ газеты по свѣтѣ. А е се дуже важно-рѣчею, чтобы цѣлый свѣтъ зачувъ нашъ крикъ о по-мощѣ. Бо мы были якъ по-дорожный, котрого середѣ лѣса напали розбойники. Нѣхто про насъ анѣ не знавъ анѣ не чувъ. Теперь же усь народы дивлятъ ся, что дѣе ся въ Галичинѣ и въ Росіи, то вже не будутъ могли вороги такъ збытку-вати ся надъ нами, бо за Русинами муситъ обстати межнародне право, котро-го всѣ слушаги мусѣть.

Н. Струтинскій.

(Дальше буде).

БРАЗИЛІЙСКИЙ РУСИНЫ СВАРЯТЪ СЯ.

Понисше подаемо урывки зъ дописи, яка була друко-вана въ польской часописи „Gazeta Polska w Brazylji“ зъ дня 9. Августа 1902 ро-ку.

„...У насъ не было и не-буде згоды такъ довго, до-ки нами будутъ радити тя-жкіе люде якъ Василіане. Имъ не ходитъ о просвѣту людей, але о велике число капличокъ и о наповнене своихъ кишенѣвъ потомъ лю-ду. Назбирало ся у мене-досыть матеріалу, чтобымъ могъ узасаднити повзыне-твержене, наразѣ однакъ-приведу послѣдній подѣвъ, якы мали мѣсце на Кури-таской русской колоніи.

Вѣдъ приѣзду о. Кизимы варить ся и кипитъ мѣжъ

нами. Въ минувшій недѣлю-мали мы митингъ и почали-ли водѣ сего дни мусимо-мѣжъ собою розрѣзняти двѣ-партіи, одну подѣ прово-домъ о. Кизимы, назвемо еи-партією клерикальной, а дру-гую наклоняющую ся пар-тию радикальную, бо такъ во-жуть насъ церковны лампо-лизы. О собѣ не говорю, бо-мене и кѣлькихъ другихъ уважаютъ Василіане за ра-дикаловъ вже за се, что чи-таемо американску „Сво-боду“, але, на какой однакъ

подставѣ осмѣлили ся на-звати новоприбывшого Сте-фана Петрицкого атеистомъ, радикаломъ и т. п., коли той нѣколи не выставлявъ себе за такого анѣ публич-но, анѣ приватно, а въ Ку-ритибѣ не мавъ ще навѣтъ способности показати своей барвы. Чи Василіане нат-хненій Духомъ св., чи може-важакотъ каждого за ради-кала, хто хоче працювати на поли народной просвѣ-ты? Разумѣю принципіально-значѣне удержаня религіи, однакъ сама религія не мо-же заспокоити всѣхъ вымо-говъ 20. вѣку. Намъ слѣ-дуетъ ширити просвѣту въ-каждой закутинѣ, а сему-протывлять ся Василіане-всею силою, про що най-лѣпше свѣдѣчатъ подѣвъ по-слѣднихъ днѣвъ. Передо-вѣмъ познали мы доклад-но о. Кизиму, его абсолют-ного диктаторского панова-ня не могутъ зносити свѣ-тлѣйшій Русины, отже те-перь скорыстали мы зъ при-ѣзду д-ра П. и показали-смылѣйше свою голову. О-бурило се о. К. и сейчасъ на самѣмъ вступѣ оглосивъ-доктора радикаломъ и т. п. Зъ перебѣгу справы, яку-оногда трактовано на ми-тингу, не находимо наймен-шой причины до повзышого-подозрѣня.

Минувшій Недѣль по-Службѣ Божій выступили-нашій парохіянъ передъ о. К., чтобы хотѣвъ заняться-водновленемъ руской чи-тальни. Той выкручувавъ-ся саякъ и такъ, а вкѣнци-агидивъ ся на продовжене-бесѣды по вечерни. Обоят-ность бывшего суперіора-завважавъ др. П., отже рѣ-шивъ самъ повести справу, чтобы добрый намѣръ на нѣ-чимъ не скончавъ ся. О. К. мишкувавъ черезъ цѣлый-оголосивъ вѣтверто, что не-узнае потребности жадныхъ-другихъ товариствъ кромѣ-церковного братства, что всѣ-другіе суть шкѣдливый, бо-тамъ головно ширитъ ся де-морализація, что церковъ-водновѣдае всѣмъ потре-бамъ парафіанѣвъ и что-только вѣдъ мае право рѣ-шати о потребѣхъ своихъ-парафіанѣвъ, а все что-дѣеся противъ его волѣ-сважаетъ за анархію и т. п.

Помимо сего записало-сейчасъ 27 членѣвъ, выбра-но выдѣль и розширено-атрибуціи товариства вже-самимъ именемъ: „Читаль-ня и школа тов. Просвѣты-въ Куритибѣ — Парана — Бразилія“.

О отвореню школы не-буду наразѣ мовы, однакъ-змижно назвы хотѣли мы-замаркувати, что нашимъ-обовязкомъ е памятали о сво-ей власной школѣ, чтобы-въ нѣй образовали ся такъ-мѣсцевій якъ и замѣсцевій-дѣти. Въ той цѣли наложи-ли мы на себе водновѣдно-до цѣли дуже скромный по-датокъ, бо только оденъ-мілрейсъ на мѣсяцъ. Зъ ча-сомъ узбирала бы ся сумка, если зважимо, что добро-вольно офѣрували намъ два

мѣщанины подѣ школу без-платно. — Помимо гарного-перебѣгу справы о. К. ци-нично кпивъ собѣ зѣ всѣхъ-нашихъ ухвалѣ, а въ кон-ци замкнувъ засѣдане по-вышесими словами. — Не-досыть сего. О. К. пони-жае себе до сего степеня, что-скинуетъ до себе пооди-нскихъ членѣвъ, водмовляе-ихъ водѣ новозаложенного-товариства просьбою и-грозбою, а наконецъ осмѣ-ливъ ся навѣтъ подбунто-вати трехъ людей, чтобы-зробили баламуту на засѣ-даню выдѣлу, яке водбуло-сѣ въ кѣлька днѣвъ познѣй-ше въ приватномъ мѣсці для-уоконституованя ся. — Удер-жувати народъ въ темнотѣ, зоблѣщати монастырскій ма-етокъ и наповняти свои вла-снй кишенѣ е очевидно-девізою Отцѣвъ Василіа-новъ. Дальше анѣ кроку! Дмитро Иванковъ“

Дописи.

Зъ Ramey, Pa.

Читаячи дописи зъ рѣж-ныхъ сторѣвъ американско-го Руси, взяла и мене охота-написати про нашъ мѣсе-цъ справы. У насъ, Воу-ляковѣ, теперь дуже кра-сний порядки. А всео зслу-га напѣлого любого о. Гри-горія Кульчицкого. Кѣль-ко то священниковъ у насъ-бу-ло, жаденъ и подобный не-бувъ до теперѣшного на-шого душпаствыря. Заложи-ли намъ нашу руску шко-лу, а хотѣ лише кѣлька-тыжнѣвъ тота школа тре-вае, варто було подавити-ся, якъ то на экзаменѣ на-шій дѣти красно по руски-читали, свѣдали, писали! Та дѣти, что перехрестити-ся не вмѣли, а теперь рос-казували біблію, катехизмъ-якъ у старѣмъ краю. Ве-лику вѣху мали усь ро-дичѣ, якъ тогъ чули та якъ-роздавали въ нагороду хо-рошій книжочки та образки. Радуюмо ся усь, что не за-гине руске имя при та-комъ священнику, не забу-дутъ тѣ наші дѣти анге-лики за нашу святу Русь.

Найжежъ вамъ отче Куль-чицкій, продолжитъ Господъ-жити на многі лѣта, що-бысьте сто лѣтъ могли ся-трудити для добра св. Цер-кви и руского народа.

Оденъ за всѣхъ парохіянъ
Михайло Барна.

Зъ Olyphant, Pa.

Въ Недѣлю 14 сентября-водбувъ ся митингъ въ Оли-фантѣ. Предсѣдателемъ бувъ-угорскій Русинъ Иванъ Ка-па. Говорило ся про рѣж-ную справу; противъ ма-дарскихъ перевертнѣвъ, про-повстане работничихъ-куній и страйковъ, про вы-ковуване дѣтей въ рускомъ-патріотичномъ душѣ. Мгз. Струтинска декламувала-стихъ Шевченка „За Ура-лемъ“, подавши коротке-значение его творѣнь у пе-редмовѣ, а хоръ свѣлавъ-хорошій русскій пѣсни. — 28-го септембра зновъ вод-буде ся митингъ, на котромъ-буде ся говорити про на-шу руску асторію. — На-митингу було кѣлькихъ по-важанныхъ патріотѣвъ изъ-Granton, Pa., а зъ нихъ од-енъ дуже красно говорилъ-про скрентонскій справы.

Сподѣемо ся, что 28 го зъ-цѣлой околици зберуть ся-люде, чтобы послушати де-що цѣкавого а пожиточно-го. Митингъ розпочне ся-около години 2-ои.

Оденъ за бесѣдниками.

Philadelphia, Pa.

Дивую ся и не даваю, що п. Ровнянск редактор „Slovenskoho Dennika“ з своїм дурним дописувателем такої підлоти допустив ся, як та допис була о Т. Шевченку. Но вбдь Hungarian нбчо лпшого не можемо надбати. Бо сля бы вбдь був цфвитель та любитель науки, певна рбчь, що таку огиду був бы не написав.

Такого поста, як був Тарас Шевченко поважувать, вбдь народности. его вбдь переходять з рук до рук; перетолковувать на рбжий мовы. Филиппцф мали також подобного поста. Був то Dr. Rizal, найлпшій их писатель, котрий так само збстає замучений Иппанам, як Шевченко Москалями. Застрблено его при Маниб. За его високу науку Филиппинскй народовцф его горко оплакували яко мученика и вбдь вышній и писий класы свиткують урочисто его память. Американицф з того не висмбвувать ся авбь не забороняли, хоть то було подчас революци в 1899 роцф. Военне право було всюды; а в той день було дозволено, щобы Филиппинцф свободно собф святковали, его споминвали, а тысячф парадовали по сонных, горячих улицах Маниб. Американицф фмилит им допомагали, що Иппанцфв дуже дивовало, бо они подобвй до редактора „Shlowenskeho Shmace“ в Pittsburg-y. Он бо то Американицф и оцфнюють такого чоловбька та свободу, а за то суть найславнбйшим народом.

А же Rovnianek з своїм дописувателем так огидно понижив ся взглядом нашого руского покойного бл. п. Т. Шевченка, то великого дива нема, бо чого, братя Русины, пшного надбемось вбдь такого неспросвбченного Hungarian-a. Як я одного разу прохочав ся з одним угорским Русаном улцею у Pittsburg у надхотити я кйсь повб пана и вбь носбщ до двбб. Показую своему товаришови. Вбнь говорить: та най собф там довббб, вбнь довббб вбь свбвбмб. И говорить менб, що то той палец що Slovenske Shmace predaje u Pittsburg y, Pa. Довббб вбь свбвбмб, те перь зачинае и другим довббати, по чекайте паничу, бо то мусите еще облизати.

А в та „Неправда“, котру нбхто до часописей не рахуе, також пхасе своє рымло до того, чого не розумбб, та розбжжнати не знае. И то есть cowardly trick атакувати такого, що не есть вбь силб водновбств. И ту скажу, що авбь в его условию перевбртають збь доброго на зло: Учбте ся брати мои, думайте, читайте, и чужого научайте ибь своего не цурайтесь. Но чи то так пишуть и ча так есть? Як и с. О. бушник, орган (о котром авбь не вбрта споминати, щобы чоловбькови говору не увало) то перевбртае, — отб дивбте ся читайте, як то шумно уложено: Пише, — вбтверзай ся, помоли ся! Дави ся Русине, познай свбй характер. Тах тебб до шикбвь стосують ти нашй галицкй Мадяры за твою вбрбность та змарноване грошей у его готелю. Ой бо то нбть нбчого

горшого, як перекиничкй. Вбнь знае вбь обороты своиб народности та продае ибь чужим (за ковбасы на гавббу и вбстыдбь самбь собф; бо жаденб, честно вбхований чоловбьк такого дечого бы ся недоуцбствб. Видко, що то е только зарбдбть неспросвбченных людбй. Хотбли бы кому докучати неприличною обмовою такому, що вже выспе 41 лбть лежать у гробб, нашому патрибтову и пайлбшному брату. Якбм Т. Шевченко живб днес и був ту у Америкб та часами можебь до его готелю зайшовб як до свого Русина, давб бы ему що вторгувати, то бы нбхто ничб не говоривб. Во за бароу есть велика спбсббность студювати людскй характеры. Видко, що то есть священника чинб, то дуже красно! Май хлопе голову на карку, не дай свбй характер студювати таким людям. Як то була описб о словбньскбм народб зб типичными образками вбь однбмб. Пю Йорским мбсбчнику. Пише там: есть у Росии досыте великй народб, называеся „Little Russian“ та дуже, дуже краснбй, найкраснбй зб вбьх славяньскбх народбвь и дуже добрый та vтсбious (то знбчить, живый), що дасть свбй характер студювати будбь якимб болвавамб. Зб той причини дають ся опшукувати и суть дуже гнетей вбь вбьх взглядах вбдь низших ему народбвь. Видко, що той писатель мавб щире розумине та правдиве сердце. И чи не есть то задачею щобы мы нашй сердца змбняли. Мы мусимо о то старати ся, щобы мы також характеры пробували и переконались, чи той чоловбьк не хоче насб обманити и то есть найважнбйше вбь политбцф. Подумаймо яка користб бы прйшла Русинам из такой обмовы нашого великого. Гбня.

Одна ганьба и вбстыдб! Бо днесб то вбсь есть бпззбсь. Отб взявши „Свбтъ“ або „Правду“, що тамб поучаючого знайдете? Перша тебе твбгне до Синода за хлопскй грошб, друга за вино, червоный поперб, та ковбаси до Мадярбвь. Прочб зо смбтем! Мы повинны бойкотувати тых опшуканицф, котры за Юдинй грошб Русб розпинають и не дають намб збднати ся!

Ф. Кокавт.

Збь Сутаспсе, N. Y.

Вбь Syracuse, N. Y. и на околицях де найдалше требб платити на стрбтку 20 цт. жне поважне число Русинбвь бо понадб 300 душб. Маебь ту також два братства; старше св. Йована Крестителя надежаче до „Соединеня“ и друге св. АА. Петра и Павла надежаче до „Союза“. Братство св. Йована Крест. еще в 1900 роцб зачало коллекувати грошб на церковь и сколектували близбько 600 долларбвь и дали грошб до банку вбь водбать все устало тихо, бо о. Ев. Волкай казали только тому братству о то старати ся, що належить до „Соединеня“. Але понеже пбь силы були за слабб и до нбчого не забирали ся то людям бракло терпеливости и зажадали на мбтицб 12. Юнйя с. р., щобы имб або грошбь звернути або о церковь ся старати. И ухвалено, щобы о церковь ся старати. Выбрани комбтег зб 6 людей, щобы поглядыва лбта и тнжб найшли лбть вбь десяти красной

мбсбевости на розб Osburn Ave и Tompkinson Str. Стрбтка бде передб самб лбть а як церковь буде стояти, то вбдь N. Y. Central дна за 20 минутб W. Fayette стрбтомб зайде авбь на самбь скбды. Лбть вже купленйя за 1,500 дол. и вже маемо заплачено 1000 дол. Натых 1000 дол. денекотрб подавали по 10, 15, 20 и 25 дол. Братство св. Йована Крестителя дало 100 дол. а и друге братство св. Петра и Павла належаче до Союза тажб дешб офбруе, бо тебтерь вбь разомб працуюемо.

За ковббты:
Максим Твасяк, председател.
А. Варинь, секретарь.

Збь Mt. Carmel Pa.

Одного разу притрафилосб менб достати до рукб тую шмату неправду. Не дуже переглядаючи, знайшовб я допис збь Мт. Кармеля. По перечитаню тои дописи не дуже зачудовало мене тое, що тамб неправда есть пи-сана, бо неправда не правдбду пише, але тое мене зачудовало, що такихб трехб хрупбвь ся знайшло вбь Мт. Кармелб, котрый наше братство св. Володимира ганяет и хотять нищити. еще вбдь закладая того братства все имб тое братство спднть вбь головь, бо наше братство есть наймолодше, а всякй обовязки, чи то парафбильный, чи якй небудь, якб наприклад на студентбвь до старого краю, то напе братство вбь Мт. Кармелб, перше офбрувало, а друге братство было на насб але за те, що мы ся напередб зо вбьхмб вырваемо и збь того завязтку авбь насб описали вбь „неправдб“ и нашого о. Макара. Притрафилб ся еще на початку страйку, поки людямб ставало цбнтбвь, то собф еще бромблювали, бо собф раховали, що страйкб ся скоро скбнчить. По найббльшой части берутб ке-ками пива по такихб печакб подальныхб вбдь мбста и пють а потбмб до бойки збь ножами и гинуть збь рукбь оденб другого. Такб то и нашб братб неббщикб Василь Подгурскй збстає вбь такой спблбцф порбззаний ножемб и померб вбдь тыхб ранб. Наше братство на остбтбвбмб мбтицб, якб ся страйкб зачавб, урадило, щобы кожый членб справбувать ся якб найлбшне пбщб мбсбчником не буде ся платило, то и замоги нбь-якои не буде черезб страйкб. Отже наше братство не вый-шло вбь парадб на похоронб неббщика, бо була зараза вбсьма, а по друге дали знати братству авбь другого дня, якб лежавб трупомб. Братство ся только заняло, щоза трупомб погребникови заплатило. И той хрупб вбь „неправдб“ описуе, що чужбй людб заняли ся тымб погребомб а не братство и цб о. Макарь выбхавб собф спбкойною баламутити людбй, а мы за его порадбю не похоронили неббщика. Чи то не ложб? Бо о. Макарь бувб вбь той часб на конвенци вбь Jersey City а не вбь Olyphant; о. Макаря намб порады не дававб нбь якои и не кричавб вбь церквб, що за збучемб не требити на похоронб, только ганивб такий непорядкй якй притрафилб ся вбь той часб и хотбмб на кого прйшло, тб такб дбало не похвалитб только поганять и только той можб называти ся анархбстою, котрый тое дбало похваляе, якб тотб три хрупб дописувателб „неправды“ а не о. Макарь. Я тыхб хрупбб амена не подаю, бо

они бы ся тымб еще славили а они того не вбрта.
Вбь писни братства св. Володимира.

Подбючи сю дописб, авбьваебмо збь прикростею, якб то нашб людб авбь рушб не можуть жити вбь згодб. Подбйможб собф вже разбь руки до згоды, щобы черезб дурницб не розбивати народной руской силы!

Увага коректора „Свббды“.

Збь Jersey, Pa.

Заходомб колькохб чбс-ныхб людбй вбдбувб ся тутб великй рускй мбтингб. Предбсбдатедемб мбтицб бувб Петро Гбжа. Противб мбтицб зб цблон силы выступавб „малярскй священникб руского набоженства“ о. Леандбль избь Scranton, Pa. На проповбдь говоривб, щобы людб не важили ся ити на „радикальнб“ вбче. И не вбстыдб вамб, малярскй перекиничку, такб говорити?

Народу зббрало ся повно вбь галв Мг. Масляра; було поверхб 400 людб. И хтожб скаже, що учувб може хотб одно слово противб вбь-ры? Говорило ся про еднбсть уебхб Русинбвь, про те, щобы подбпирати свбхб,

Сонъ.

И видбвь я у снб чудову палату. Будынокб у-вбсь збь самого золота та срббла. Крбзь дбмантовй вбкна видно было такб роскошь и богатство що авбь за сердце хапае, — усбь выгоду, усбь достатки, якй лишб у мрбьяхб прйходять. На самбмб вершкб палаты — збь найдорбжшихб камбнявь зложена — стояла на-писб:

„Руска Доля.“

И бачивб я дальше у снб, подб тымб чуднымб будинкомб якусб нужденну постать жббрачка. Крбзь подертй лажманы прозирало зббдоване, скатоване тбьло. Колимб близше подбйшовб, увидбвьемб марне, зб-вляе лице, очи були перевязаны брудною шматбю. Цбьла постать ебь дрожала вбдь холоду та якбось душевной муки.

„Хто ты е“ оббзавб ся я, до неи подбходячи.

„Я Русб!“ глухимб голосомб водповбля жббрачка.

„Чомб жежб ты, Мамо, така зббджена, чомб одбжь твбя подбрта?“

Збтхнуло явище важко переважб та й оттакб ска-зало: „Черезб негбгду сынбвь, дбтей мовбх, загуби-лабь ключб вбдь сби палаты. На томб чудномб ключи написано „Еднбсть“. Самб Богб вручивб менб его та наказавб пильнувати, бо лишб тымб ключемб „Едно-стею“, можна „Руску Долю“ водчинити. И отб стою я колькасбть лбть подб мою палатбю — годбь отво-рити. Сыны пошлб на службу Ляхови та Москалеви. Збь жалб, збь тугб, збь тяжкого плачу очи зайшли тбмо-ю та мушу ихб завязовати, щобы ббль успокоити.“

Середб тои бесбды очи мои упали на предметб, що лежавб такб подб самими ногами „Русб“. Приди-вляюсь б пачу на повб заржавбый ключб, а на пбьмб золота, лискуча написб „Еднбсть“.

„Мамо!“ крикнувб я „збдйми заслону избь свбхб очей, тажб ключб вбдь палаты передб тобою!“ та тутб и зббудивб ся.

Не выхбдити ми той сонб избь головы. Колимб то коли, ты ббдна, замучена Русе, водкинешб заслону избь свбхб очей? коли просбвбтишьб ся та найдешб ед-нбсть, а збь едностевб свою долю и волю давнюю и силу?!

Н. Струтинскй.

За рбдный край.

(Дальше).

VI.

Вбстайте, кайдалы порбте и пражбю злою кровбю волю огрбтите.

По вбьхб Руси-Украинбь залунавб голоснымб вбд-помовомб покликб Хмельницкого. Скрбзь по рускихб земляхб появилб ся безбчь кобзарбвь бандуристбвь, котры вбь свбихб пбсняхб завывали народб до бою зб лбцкиими панами. Се були посланы Богданомб козакб, котры поприбирали ся у старецу одбжь, щобы тымб лекше оргбнбзовати народне повстане. Народб уважно слухавб старинныхб думб про руску колишню славу, плакавб, коли кобзарб у жалбсбной пбсени предста-влявб народный криды та дрожавб вбдь великого за-палу, коли укбонецб мнцмбй бандуристб у горячихб словахб засббьвавб пбсеню бунту, пбсеню волб. Бувало по переходб такого бандуриста тогожб вечера зббра-ють ся щобы горячбйшй та вбдвбжнбйшй вбь якбмб озвб-ченбмб мбсбди на тайну порадб; звбчайно де вбь якбй вбдбладбной пасбцф або вбь лбску, щобы сховати ся передб очами паньскбхб шпигунбвь. Тутб чекае вже на нихб бандуристб чи кобзарб, але вбь цбькомб нб-шбй одбжь. Скинувб избь себе жббрацкй лахб — за-мбсть бандуры остра пбабля при поясб, самб у пов-

номб козакбмб стрбю. Вбнь то сейчасб и порядбкб заводитб у прибубшбй вбзавб. Вбь однбй хвили збд-кисб возьме ся кузня; хлбборобы напростовують ко-сы, господарске желбзе перековують на списы, тамб знова направляютб на повб поржавбый рупницб-га-ковницб, остряетб ножб та сокиры. За годину вже вбьхб узбброенй. Тб збь косами, тб списы держатб вбь рукахб, а хто лишб ножб або сокиру, або таки дубовый кбль, понабвиваны пряхами. Лишь декотрй уоруженй тяж-кими стрбльбамб; се потомки давнихб гбйдамаковб, котры подб Наливайкомб чи Лободбю зб Ляхами бо-ролись. Довго лежали тб тяжкй сапопалы, закопаны вбь якбмб недоступномб мбсбди, авбь дочекались, що вбнуки давнихб ихб панбвь, зновб ихб на свбтъ вы-дбстали для такой самой роботы, для добутя святой волб.

Колимб вже вся вбатага стояла готова, козакб бн-дуристб бравб надб нею проводб и сейчасб заправлявб новикбвь до военного дбьла тымб, що робивб обраху-нокб избь найблизимб жидомб арендаремб та дбди-чбмб. Рбвночасно подбаливали коршму и двбръ. На-рбдь мбтивб ся страшно на свбихб катахб, гнобите-ляхб. Не подарувавб нбькому. Не попускавб авбь дб-тямб авбь жбнкамб паньскимб та жидбвекимб. Усбхб мордувавб безбпбщадно и люто. Для ббльшой наруги вбшпали разомб пана, жидб и собаку на однбй шиб-еници, на котрой оттакб стояло написано:

„Панб, жбть и собака
Се зббра едпала“

Страшный часы настали тогды для панбвь и жидо-вь. Нбчь вбь нбчь горбьли паньскй двбры, нбчь вбь нбчь чути было стбгбнь мордованныхб. Хлопы покидали пла-гу, сббдали конб та взялись за списы и шаблб, щобы зничити до тла ворога, що колькасбть лбть пивб его кровь, живб збь его поту и працб.

Паны побачивши конецб своему панованю, кидали двбры та вбькали попереббранй у Польшу, щасливй коли ббсь тай голй хотб житб уратувб. Але я се рбдко кому удалб ся, бо полумя бунту захопило цб-льый рускй край. Усбды по селахб стояли варты, котры слбдили за кожымб переббждающимб чужымб чоловбькомб, по степенбх та поляхб увивали са конный вбдбьлы, котры перехбщлювали паньскихб утбкбчбвь.

Сповнилось тогды велике слово народной думы — Украинна була безб жидб и безб Ляхб.

Лише оденб панб, магнатб, не побоявб ся наро-дного пожарб, оставб на Украинб та пробувавб гаси-ти повстане. Симб смбльчакомб бувб Ярема Вишне-векй, спбляченый панб руского роду. Маламб вбд-давб го отецб до сбзубтбвь у школу, а сй зробили зб руского хлопця перевбртня, зрадника. Вбнь водрбкб ся своиб руской вбрь та руского имени, перейшовб на латиньске и ставб горше вбдь вбьхб Ляхбвь гно-бити свбй власный народб.

Бувб вбнь великй богатырь — сбль и мбсточокб мавб колька тысячб, такб що его мастбкб тагнувб ся на колькадесять миль у здовжб а кольканайцять вбь ширину. Головою резиденцею его на Украинб бу-ло мбсточко Лубин. Тутб бувб пышный замокб, укрб, пленый валами и муромб; тутб тримавб вбнь около 10.000 найдоббръйшого войска.

Коли бунтб розпочавб ся и коли другй паны маг-наты повтбкали, вбнь не то що лишивб ся, але ще зачавб страшно люто обходити ся збь простыми людб-ми. За найменше подбзбръне вбшавб людбй або вса-дужавб на пале. Страшна то була смерть. Розбгали чоловбька до голого, а вбдтакб до ногб причбпали па-ру волбвь та й такб натягали живцемб чоловбька на остро затесану палб. Неразб на такомб палб то чо-ловбькб и дбь добы мучивб ся, заки сконавб. — Для негожб для Яремы було се найббльшомб вбьхбю от-такб мучити народб. Вбь Лубнахб, у него было 2 ули-цб, збь котрыхб одна звалясб Шибенична, бо було на нбй вбзовжб повно шибеницб, а друга зновб ввалясб Пальова, бо на нбй одного разу майже цбьлу сотку людбй казавб на пале повбивати.

Вбдтакб сбдавб на коня избь своими прислужни-ками и залбкомб придвблявб ся на муку свбихб жертвб.

Такимб лютымб спбсббомб гадавб вбнь, що зда-вить народне повстане, уратуе свое майно та заслу-житьб ся Ляхамб.

Крбмь того розсылавб вбнь вбдбьлы своего войска, щобы огнемб и мечемб нищили збунтованы села. Вбзовжб Днбпра положивб вбнь оденб регбментб дра-гонбвь, вбьхб свбихб надбвбрныхб козакбвь, щобы нб-кбчь епускали за рбку на лбьвий ббргбть, де сто-явб Хмельницкй избь Запороскими козакбми. Було се дуже важне, щобы не дати зббрати ся усему рускому народбви у одну велику силу подб Хмельницкимб, божб самб хлопцы авбь воювати не вбьли, авбь доста-точной збрубь не мали, щобы боротисб збь польскимб войскомб.

N 100

Гадавб Вишневецкй, що якб вбнь стрбмае народб по сбьмб боцб Днбпра, то за той часб надбйде войско избь Польшб, збдусить хлопбвь, а вбдтакб легко упораетб збь Хмельницкимб, котрый лишб частину народа буде мавб при собб.

Полковникбмб тыхб козакбвь Вишневецкого, що мали спбнити народб надб Днбпромб и не пускали до Хмельницкого, бувб Василь Ничай. Боячи ся козакко-го суду за убйство Палбвбвого сына, давб ся на подб-мову Гбмбайлб и вбступивб у службу страшного Яремы. Князб знавб добре скажену вбдбвбгу Ничай, знавб и про-те, що буде мавб вбрного слугу тымб ббльше, що порббивб ему чимали оббтнбцб, коли буде при нбьмб стоявб.

Н. Струтинскй.

(Дальше буде.)

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛИАНЪ ЧУПКА,
— адвокатъ —
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.
Хто має справу групову, або хоче віддати гроші або спадок в старому краю, най уряди ся до адвоката Чупки, бо він був адвокатомъ в Галичині.
Всѣ контракты, правый папавы и новинки.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.
Хочешъ выпити гарнаго? Замѣтай ся до Митренки; Готель, виску, пиво, мае, Поний скляны дошавы. С гитарою, а галю. На мѣтнѣ, на забавы: Тамъ посидѣшь, погуляешь, Вечеръ неодо цѣнае, — А що выпити, то знай брата, Поче дальше, ахъ у пати!

Гр. ЖУРАВЪ и Ал. ГОРБАЛЬ
— мѣстѣ —
знаменитый зарядженный готель въ Derby, Conn., близъ дна, 94 Main Str.
Всѣ знаютъ Грца и Леша, бо они добры Русины! Обслужать васъ скоро и грочно. Товаръ маю добрый. Порадять красныя куды, до и ахъ удивитесь въ справѣ групповыхъ въ старомъ краю. До своего заходятъ до своего!
Иже бы часъ и свѣтъ спомогати. Такожъ посылають грошѣ до всѣхъ частей свѣта тано, скоро и безпечно. бо вложили кавцю (заруку).

ВИКТОРЪ ВЪЛЮШЪ.
— Нотаръ Публичный. —
Залагоджуе всѣмъ справу групову и мастковъ зб старымъ краемъ. Выработе кономотѣ, купе або продае масткы, веде процессы, доверше подѣлу мастковъ, колектуе грошѣ зб старого края, увольняе водъ асентурунку и т. п. Продае такожъ шифкарты, посылае грошѣ до краю и асентуру водъ огню и на жите за найвищу цѣну. Всѣ справы залагоджуе точно и скоро.
Порады удылае листовно або устно зовсѣмъ безплатно.
VICTOR WILUSZ,
Notary Public,
205 Washington Str.
JERSEY CITY, N. J.

Не тратьте доброй нагоды, лиш сейчасъ за-
орудуйте для своихъ помершихъ и помершихъ. С се послѣдъ на честь и даръ, які можна заложити на-
дожжымъ особамъ, що ихъ смерть под-
ковала. Мае рускй желѣзны хресты, гарны и досить великы по 5 доларовъ и дорожжѣ. Понимѣть Вамъ ихъ вразъ изъ золотымъ написомъ о помершихъ, якого зажаєте. Треба только прикупити до подѣлки и положить на мѣстѣ. Понимѣть по польскы по вѣнскому каталогу. Адресъ:
NEW YORK CEMETERY MONUMENTAL CO.
PUNXSUTAWNEY, PA.

ОДИНОКИМЪ
найручѣйшій рускымъ друкарямъ въ Америцѣ естъ:
ИВАСИЛІЙ САРІЧЪ.
517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.
Овъ вамъ выготовитъ всякы друкарскы прадѣ красно и дешево, яко нѣхто нишѣ въ Америцѣ. Овъ друкуе на рускомъ, словацкомъ и англикомъ языку: статуты, баловны тикеты и вѣсо, що только для братствъ и поодинокыхъ людей е потребно.
Адресъ: V. Y. Sarguch, 517 E. 13th St. NEW YORK, N. Y.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧЕК.)
СПЕЦИАЛИСТЪ
СЛАБОСТЕЙ
ЖИНОЧИХЪ,
ДИТЯЧИХЪ
І ВЕНЕРИЧНИХЪ.
Жени при пороѣ рѣзавать особливый опикъ.
Office: 3 N. Shamokin Str. Телефонъ
SHAMOKIN, PA. Nr. 1673

Юрко А. Прокоповичъ,
погребникъ, готельничій, и Livery Stable
— Галя на мѣтнѣ и забавы, —
201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

Велика фабрика цигаровъ
ПОЛЬСКО-ЛИТОВСКОГО СПОЛКИ
въ Мт. Кармель, Па.
Въ мѣстѣ и околици знаютъ добре сего фабрику, бо всѣ лишѣ ту ордеруютъ, а курѣ-знатки твердятъ, що лѣпшихъ цигаровъ не найдете въ Пенсильвѣни.

Впроцѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалитъ ся. — Адресъ фабрики:
CIGAR MANUFACTURER CO.
1372 Mt. Carmel, Pa.

Юліанъ Коштаньскій
(JULIAN KOSCIANSKI)
424 Shamokin Str., SHAMOKIN, PA.
Перворядный салонъ рускй. — Найлучшй напитокъ можна тутъ достати, якъ: пиво на шкланки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалы, цигары дуже добры.
Слѣшать Братъ Русины до своего братчана Юліана.

Гавріиль Дзядиць,
130 Main Str. DERBY, CONN.
Першій и одинокій рускй агентъ нѣ тыхъ околицияхъ и на цѣлый Конектикутъ. Спродаетъ шифкарты на всѣ линіи и на найлѣпшя шифы до и зъ всѣхъ частей свѣта по цѣнахъ компанійныхъ.
Посылае грошѣ скоро, тано и безъ зпен до всѣхъ частей свѣта.
Мае такожъ знаменитый зарядженный сторъ, гросерню и бучерню. Мае на складѣ и продае красныя американыскы патентованы медицинны и розличны дробязговы товары, якъ jewelry, stationery и кухонны рѣчи.
Русины! Часъ вже перестати жидковъ спомогати, коли все потребно достанете за ту саму цѣну у своего старого знакомого. Мешкае на 128 Caroline Str.
Нумеръ телефону 139—4.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.
Найбольшій рускй компанічний сторъ въ Америцѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперъ побольшеный, украшений и на новорудженый. Новый домъ великій, красныи, котрый компанія купила 1896 року за \$18,000 доказуе, що може компаніячнѣе работа. — Всѣ рускыи Русины належать до той компаніи, купуютъ зб своего власного стору значить, спомогають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$3,500.00 Заряджае нимъ:
Т. Федіко.

ДАРМ
14 ПРЕКРАСНЫХЪ ПОДАРОКІВЪ НАЙЛѢПШИИ БАРГЕН ПРЕДЛОЖЕНИИ КОМІТЕТУДЫ НИЧ НЕ КОШТУЕ ВАЧИТИ ТОВАРИ Днесъ предлагаемо одну зъ найлѣпшихъ годинокъ які продають: Правдну Америлянску 14 к. зъ подвійною золотеною ковертою, женску або мужеску зъ Правднимъ Америлянскимъ Осерокомъ, дорогими наметами, добрымъ ходомъ R. R. тарантовану, никѣе винищене, зрегуювану зъ пасивною ларациною на 20 лѣт, що до вигляду, витривалості рѣвну \$40 цѣноволотій годинцѣ. Всімъ любителямъ той класи годинки даемо в протвѣ найбольшихъ 60 днів зовсімъ даромъ слѣдуючі красны подарки: 1 Видѣнскую файку зъ морской пілки, зъ бурштиномъ вартості \$1.50; 1 Правдну зъ мор пілки цѣноволоті варт. 75 ц; 1 правдну зъ мор пілки цѣноволоті 50 ц; 1 цѣноволотій жемчужинъ зъ Cameo Charm \$1.50; 1 перер. золотену брошку варт. 1.00; 1 пару кулѣвичъ зъ бриллантами 1.00; 1 перагуну шпильку до маншъ зъ камнемъ 40 ц; 1 пару золотеныхъ снопковъ до маншетів 40 ц; 1 пару золотеныхъ снопковъ до рукавівъ 25 ц; 2 снопки до кофѣрки 50 ц; 1 1 добру снопку на груди зъ краснымъ камнемъ 75 ц. Годинку і 14 подарківъ шлемо С. O. D. \$4.98 і кожна експерту зъ правомъ безплатного огляданя і відслаганя назад на нашъ коштъ сли не подобають ся. Де нѣ експерсного офису треба \$4.98 писати зъ ордеромъ. Хто пішлие грошѣ зъ ордеромъ дістане еще кишеньковий ніжъ даромъ і на рѣчъ оплаченіи редимстрованою почтою **ОДНА ГОДИНКА ДАРМЪ З ПОДАРОКІВЪ** сли купили або продали 6. Пини чі хочешъ женску чі хлопцую годинку. До женскихъ годинокъ посылаетъ 50 ц. довгий Lorgnette ланцукъ вистѣ Давеса. Пини днесъ закнмъ нашъ товаръ буде розпроданий. Адресъ **ATLAS JEWELRY CO.**, 67 Metropolitan Bldg., CHICAGO, Ill.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str. Shamokin, Pa.
Недалеко руской плѣбани.

Добрий вечеръ друже мой!
— Добрий вечеръ, свѣте!
А куды такъ свѣзито?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Зробивъ вѣнъ?
— Та-жъ крамля нашъ милый
У него всѣ Русины
Подкрѣпляють силы!
— Що за брѣндя я пиво тамъ!
— Обходитъ ся фанно!
— Обслужуе якъ братами!
— Танько надѣвчычало!

Вѣдъ теперъ Русины зъ Simpson, Pa. и околици не потребуютъ вже ходити до чужихъ, котры ихъ обдѣляли и туманѣли, выискували и свѣдали ся изъ легковѣрности. Най лишѣ они затѣмляють сѣдуючимъ:
ЯКИМЪ ГАВРАНЪ
Гросерничій въ SIMPSON, PA.
Се правдинъ Русинъ, чоловікъ честный и стачный (що подтвердитъ кождый его знакомый) а все, що е въ его гросерни, добре и не дорого. Ще одна выгода: ВОНЪ ПОШЛЕ ВАМЪ ГРОШѣ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужі не розпихають черева натову працею.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купца? Она веде просто до
Юрія Хилыка
въ OLYPHANT, PA.
Вы его овно добре знаете. Въ него знадете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймодѣстѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре "шифкарты" и скоро а безпечно поймае вашъ грошѣ до старого края. Не гадайте одлакѣ, що то вже все — нѣ! Вѣдъ мае же найлучшій пѣльшій салунъ въ мѣстѣ водъ назвою:
Anthracite Hotel.
Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рѣднѣмъ бѣлки бы въбѣлю.

THE HOME BREWING CO.,
Shenandoah, Pa.
Вырабляе бѣлы и червене пиво, портѣры и ейлъ найлѣпшого гатунку въ стѣйтѣ. Уживаютъ лишѣ найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.
Christian Schmidt, прѣзидентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

К. Файферъ,
одинокій славянскій погребникъ въ Питсбургѣ и околици.

Вынаймае возки и повозы на всѣхъ, хрестины, похороны и т. п. по дуже удыркованой цѣнѣ.
его офисъ лишѣ оденъ блакитъ водъ руской церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa.

Гавріиль Малиняк
Гуртовный складъ (Wholesale)
20 Market st. SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣжѣ, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣвкахъ зъ наилучшихъ броваровъ, горѣвки и лѣкеры наилучшого гатунку.
Братя! замовляйте у своего!
Глухоту
такожъ шумъ у вухахъ лічыть в найновѣйшій часъ. Затуку цѣну. Пини чі тѣ ся чі с. Всѣмъ повсюду я про м. Лічымо пошити слабости, котры вызвалъ выаживать инжыні чиними. Одинокій закладъ сего рода в Америцѣ Русскыи клиника St. Louis, No. 2933 Beurlacilla Str.

Одень зънаибольшихъ броваровъ въ Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СНОСОБЪ, ВЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.
Хто лишѣ разъ по-
коштуе сего пива, то
иншого вже не хоче
пити.
Голова водъ него
нѣколи не болитъ,
бо естъ здоровье и по-
живно.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТЮЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякй потрібнй рѣчѣ до жита. якъ такожъ можна купити убраня майнерскы и звычайныи.
Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и безпечно.
Продае шифкарты.
Не водъ нынѣ вже знаютъ люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas
328 Federal st. (міжъ полуночною і 4-ю улицями)
PHILADELPHIA, PA.
Знаменитый лѣкаръ. Доводѣтныя практиче далѣ ему способностей стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода горобы. Мае такожъ свою власну антику, въ котрой выробляють ся дуже добры и можный лѣкарства.
Розмовитъ ся по рускы, литовскы, польскы и по англискы. — На цѣлой околици знаютъ добре Шлюпаса.

МАШЕЪ БИЖЕКИ ДО ОШРАВЫ?
CONDRAZ LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки всякого рода, кхъ бы якъ розтрѣсавъ; Такожъ робить книжки для братствъ, церковъ, бизнесменовъ и т. д. За работу гарантуе.
J. BOBKOWSKI
ПРЕД ПРІЄМНИМЪ ПОХОРОНОВЪ.
Вынаймае такожъ "керничъ" на похороны, хрестыны и весѣлья по дуже лѣвѣнхъ цѣнахъ.

PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA
РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЕРІЯ
*** TROMETER'S ***
(Трометтеръ)
Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Свѣдѣна, Обѣды, Вечерѣ.
Въ кождѣмъ часѣ можна достати такъ горячъ янтъ и земный перекуски. Потравы прилагодженъ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родины. Найлучшй вина, пива, лѣкеры, горѣвки и всѣ можныя напитки. Цѣна дуже мала.

В. J. Keogh.
Продае всякй напитокъ темперенційный, вайсбѣръ и селцеръ.
СПЕЦИАЛЬНІЙ ОРДЕРЫ НА ВАЛЪ, ПИКНИКИ, ВЕСЕЛІЯ И ДРУГІЙ ЗАВАВЫ ДОСТАРЧАЕ СКОРО.
Офисъ: 327 E. Centre Str. SHENANDOAN, PA.
Одинокій ПОГРЕВНИКЪ
на парохію руску въ Northampton, Pa. и околици
M. F. S. Keck.
Только до него удавайте ся, а вѣдъ всѣхъ красно и туно обслужитъ.
R. H. Morgan,
23 N. Main Str. SHENANDOAN, PA.
Вырабляе братскыи машы, шапки, юдзники, куртки, униформы. Цѣныны и пробыны высылаетъ даромъ.

ЧИ НЕЧУДЕСА ГО?
Такъ питаются люди, котры можно назвать чудеснымъ способомъ были выльчени отъ разныхъ тяжкихъ болезней.
Не чудеса тѣ а знаніе!
Кто терпитъ на яку нибудь лѣзѣнь и хоче отъ нея выльчиться; кто хоче надобити утрачене здравья и силу, нехай съ вниманіемъ прочитаетъ нижеслѣдующи строки.
Доказано, що не кажѣй докторъ естъ добрый лѣкаръ, а душе добрыхъ лѣкаровъ и сорѣмъ такіи мало. Одиный лѣкаръ мало учился и для того многого не можѣ розпознати; другій вновь много учился, но мало знае, бо не мае лѣкарскыи способностей. Прирожденная способность, быстрый разумъ и опытность, — отъ рѣчи, котры роблять лѣкаря до рымъ лѣкаремъ.
Чи чули де-що про профессора Коллинса?
Розумѣется, чули, бо его слава иде по цѣлому свѣтѣ. Онъ много учился въ славныхъ университетахъ не только въ Европѣ, но и въ Америцѣ; онъ много лѣтъ робилъ разны опыты и успѣлъ въ лѣкарскомъ знанію якъ найлучше, бо природа одарила его выничающею мудростію, острымъ разумомъ и великими талантами.
Теперъ Профессоръ Коллинсъ естъ чоловікъ славный на цѣлый свѣтъ. Не только обычныи люди идуть до него за помощію въ часѣ болѣзни, во и найлучшии докторы удодуютъ до него за пороудомъ и поясненіемъ, коли не можутъ порозумѣти акой нибудь болѣзни.
Можно сѣбло связати, що кого онъ не выльчатъ, тому и нѣкто другій не верне здоровья.

Профессоръ Коллинсъ дае поясненія дониторамъ въ лабораторіи.
Той-то извѣстный и славный докторъ, щобъ якъ найлучше могъ помогти страждущему роду людскому, заложилъ лѣчебницу подъ именемъ "Professor Collins New York Medical Institute", ч. 140 West 34th street въ Нью Йорку.
Въ той лѣчебницѣ получили помощь уже тысячи слабыхъ, а между ними и многи сити славныи. Въ канцеляріи той лѣчебницы каждый може бачити листы отъ иношества крапновъ, котры сердечными словами дякують Проф. Коллинсона за то, що ихъ нѣбы инимъ чудомъ выльчили отъ найтяжѣйшыхъ слабостей, въ той часѣ, якъ други докторы и лѣчебницы не могли помогти нимъ.
За для недостатка мѣста, подѣмѣ тутъ только немноги и короткыи нѣтъ листовъ, засаужующи уопиошныи.

YOUNGSTOWN, O. 1 Sept. 1900.
Паше Профессоръ Коллинсъ!
Посылаю Вамъ свою фотографію, щобъ видѣлстѣ, що уже здоровый. Цѣлѣхъ 5 роковъ хоравалъ л. Одиный докторъ гоперилъ, що маю ятра изъ здоровья; другій говарилъ, що безра мѣхъ затвердѣли; третій казавъ, що пупырь маю и въ порядкѣ, и т. д. Много грошей отдалъ я на лѣкарствъ, долго былъ и въ госпиталѣ. Вы же оразумъ познали, що мѣхъ треба, и Ваши лѣкарства за два мѣсяцы уздоровили мене. Каждому скажу теперъ, що Проф. Коллинсъ найлучшій докторъ на свѣтѣ. Съ кранискимъ поздоровлѣніемъ
Василь Грѣчь.
SCRANTON, PA. 5 Іюля 1900
Чт. Проф. Коллинсъ!
Не знаю, якъ и высказати Вамъ свою вѣдѣлстѣ за то, що мене отъ великихъ болѣй освободили. Мала велики боли во всѣхъ удылахъ, колоко мѣхъ въ боку, въ кривѣхъ. Оу срании терпѣ! Яшла въ краю всихъ докторовъ, лѣчили мене и профессоры изъ Пештѣ; яла дармо. Думала уже, що и до смерти не побавлясь того, але когда прийшла до Америки за сыномъ, тутъ менѣ порадили еще и до Васъ удатись за помощію, що и зробила. Лѣки, котры менѣ два разы заслае, мала той добрый учинокъ, що теперъ — слава Богу! — здорова.
Съ поздоровлѣніемъ и почтениемъ
Марія Норевъ.

YONKERS, N. Y. 3 Іюля 1900.
Милый и чтеный проф. Коллинсъ!
Вамъ вѣдомо, що былъ я дуже хорый. Мала кашель, душно менѣ, тяжело дыхалъ и при томъ чулъ боли въ перелѣхъ. Хуцувалъ постыно и уже на костикъ былъ подобный. На лѣкаровъ выдѣлъ до 200 дол. дармо. Не могучи мене выльчити, казали, що маю сухоты и мучу умерти. А теперъ я здоровый и нажу 185 фунтовъ. Ваши лѣки вернули менѣ здоровья. Подѣлюсь.
Іос. Вейнеръ.
ROSAHONTAS, W. Va. 6 Мая 1900.
Милый пашъ Профессоръ!
Нехай Вамъ Богъ выпалитъ за Ваше благодѣліе. Была хара 6 роковъ, ходила по докторамъ, но они не могли помогти менѣ, бо не знали, яку слабость маю. Каждый никакъ гововалъ менѣ. Уже не надѣлалъ и жити на свѣтѣ. Неподослаку захотѣла еще Васъ спробовати и слава Богу, що зробила то. Ваши медицинны позбавили мене болѣи и теперъ я толста, здорова и сильна, а люди говорять менѣ, що о 10 лѣтъ стала молодша.
Съ краснымъ поздоровлѣніемъ
Анна Новавичъ.

DETROIT, Mich. 13 Авг. 1900.
Профессору Коллинсу въ Нью-Йорку.
Высокопочтенный Пане!
Ваша слава иде далеко — широко по свѣтѣ, але якъ бы несли да короли знали Ваши глубокыи знанія та опытъ, то не давали-бъ Вамъ лѣчѣни худобныхъ людей, а для себе держали-бъ Васъ. И малѣ несчастіе упалисо сегоднѣ и также неоклѣтити. Мала порушени кости и въ нѣмудрѣ сильно поврѣдѣли себе, и лѣкары, котры мене лѣчили, гововали, що до смерти буду слабыи калѣкомъ. Вы развѣ же зробили мене здоровымъ. Никогда, що не могу Вамъ якъ наслѣжитъ, щесѣ и на дальше. Вы худобныхъ помагали.
Вашъ на вѣки благодарный
Иванъ Пиларъ.
PITTSBURG, Pa. 18 Мая 1900.
Славному п. проф. Коллинсу.
Вы знаете, яку тяжку и по словамъ докторовъ невылѣчимую слабость я мала. Теперъ я уже легке дыхаю, нищо мене не болитъ и чуто себе здоровую. Съ благодарностію признаю, що Вы вырвали мене изъ рукъ смерти, бо иначе не было-бъ менѣ помочи. Нѣтъ! Пашъ прѣблагій Богъ! Отецъ живитъ на многы и многи рокы, щесѣ и на дальше. Вы худобныхъ помагали.
Ваша вѣрна
Міофестина Рошко.

J. A. QUINN,
Одинокій погребникъ и балсамовачъ въ тыхъ сторонахъ.
Мешкае на Ridge Str., Lansford, Pa. Людей, що мешкають въ Nesqueoning, Coldale, Hauto, Summit Hill и Landsford обсаужитъ честно, тано и скоро.
Вашъ на вѣки благодарный
Иванъ Пиларъ.

Профессору Коллинсу посылаетъ лѣкарства по цѣлыхъ Соединенныхъ Штатахъ и Канадѣ.
Слабыи пріймаются лѣтвомъ отъ 10 до 1 години рано, а по полудню отъ 2 до 5. Въ недѣлю только отъ 10 до 1 по полудню.
Пинѣтъ о всякой рѣчи на адресъ:
Professor COLLINS New York Medical Institute
140 W. 34th St. New York City.
ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.
Каждый Русинъ маючий яку нибудь потребу въ Нью Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готеля, бо тутъ достане найздоровѣйшій и пѣльшійи напитки всякого рода и пороуду, де найлучше купити шифкарты.
С. М. НАТНАВАУ.
агентъ водъ огненой аскураціонной компаніи.
Каждому Русину маючѣмъ за рѣнтъ. Мае два дома до рѣнту на Race str., три дома на продажъ на Hill str., дома до мешканя або на продажъ на Blakely, Olyphant, Pa. Цѣна дуже низька.